Dosarul nr. 21r-2686/23
Nr. generat de PIGD – 1-23115181-02-21r-16112023
Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
Judecător: Corcea Nicolae

D E C I Z I E
În numele Legii

18 decembrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Marcel Juganari
Judecători: Adrian Cerbu și Marcel Popescu

A examinat în ordine de recurs, *fără participarea părților,* recursul declarat de avocatul Carabețchi Dumitru în interesele condamnatului Roșca Alexandru împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 26 octombrie 2023, prin care plângerea condamnatului **Roșca Alexandru** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a fost respinsă ca inadmisibilă,

Procedura de citare legal executată conform art. 447 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală.

Reprezentantul Penitenciarului nr. 4 Cricova, avocatul Carabețchi Dumitru în interesele condamnatului Roșca Alexandru și condamnatul au fost înștiințați despre dreptul de a depune referință sau careva materiale suplimentare până la data de 18.12.2025 ora 09:30.

Asupra recursului declarat de avocatul Carabețchi Dumitru în interesele condamnatului Roșca Alexandru împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 26 octombrie 2023, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru,

C O N S T A T Ă:

Soluția și argumentele instanței de fond.

1. Condamnatul Roșca Alexandru a înaintat judecătorului de instrucție o plângere împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu reducerea pedepsei potrivit prevederilor art. 473^4 alin. (5) din Codul de procedură penală.

2. Prin *încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 26 octombrie 2023,* a fost respinsă ca inadmisibilă plângerea condamnatului Roșca Alexandru împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Solicitările recurentului:

3. *Împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 26 octombrie 2023, a declarat recurs avocatul Carabețchi Dumitru în interesele condamnatului Roșca Alexandru, solicitând: admiterea recursului, casarea încheierii, cu dispunerea rejudecării cauzei către instanța de fond.*

În motivarea recursului, avocatul a indicat următoarele aspecte:

- potrivit art.444 Cod de procedură penală, hotărîrile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazurile în care: hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărîrii redactate nu corespunde cu dispozitivul pronunțat după deliberare;

- instanța a reiterat că prin încheierea judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 17.10.2023, dosar nr.21ji-4122/22, a fost respinsă plîngerea condamnatului Roșca Alexandr, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind constatarea condițiilor de detenție în perioada în care a fost deținut în Penitenciarul nr.4- Cricova. În aceste condiții, instanța de judecată a constatat că, în speță există o hotărîre judecătorească pe marginea plîngerii lui Roșca Alexandr împotriva administrației penitenciare referitoare la condițiile de detenție

care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind constatarea condițiilor de detenție în perioada în care a fost deținut în Penitenciarul nr. 4 Cricova;

- apărarea nu este de acord cu constatarea făcută de prima instanță, ori în speță cu siguranță este posibil aplicarea prevederilor art. 473/4 Cod de procedură penală. Constatările instanței de judecată vin în contradicție cu circumstanțele de fapt și de drept, deoarece la momentul examinării cauzei reclamantul și-a extins pretențiile pe perioada de pînă la examinarea cauzei, adică instanța de judecată nu a delimitat perioada pentru care a fost solicitată constatarea condițiilor precare. Cu atît mai mult că, și prin încheierea din 17.10.2023 i-a fost respinsă plîngerea condamnatului din aceleași motive, instanța de judecată invocând hotîrârea din 27 iunie 2023, care de asemenea nu a luat în calcul extinderea pretențiilor, condamnatul Roșca Alexandr fiind în continuare deținut în condiții inumane;

- ținând cont de cele expuse supra, este necesar de apreciat condițiilor de detenție invocate, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu referire la încălcarea art.3, care prevede că „Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante”;

- totodată, referitor la datele privind suprafața celulelor în care Roșca Alexandr a fost cazat în penitenciarul -13 Chișinău, urmează a se face referire la Raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, în care este recunoscut faptul că în Penitenciarele vizate, în baza standardului, nu dispune de cel puțin 4 m/2 de spațiu locativ per deținut;

- analizând condițiilor de cazare a deținutului, urmează a se face trimitere la Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, care în punctul 464 stipulează că ”Fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m.p., care trebuie să fie iluminat natural și artificial, încălzit și ventilat conform normativelor de construcții”;

- cu referire la acest aspect, în Raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane și Degradante, în care a fost subliniat că, starea spațiului de locuit pentru deținut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deținuți din celulele instituțiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, și ținând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puțin 4

m/2 de spațiu locativ per deținut și de a revizui, în consecință, capacitatea oficială a instituțiilor penitenciare. Spațiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul;

- astfel, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarele vizate. Având în vedere că la soluționarea acestui tip de plângeri legiuitorul a prevăzut nu numai necesitatea constatării de către instanță a încălcărilor privind condițiile de detenție care au afectat grav drepturile condamnatului, ci și stabilirea unei reduceri a pedepsei, în dependență de gradul și intensitatea suferințelor, în continuare urmează a fi analizate și celelalte alegații invocate în plângerea depusă;

- or, potrivit art.473/3 alin.(2) Cod de procedură penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare;

- în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473/2 alin.(4), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulative.

Procedura de citare legal executată conform art. 447 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală.

4. Reprezentantul Penitenciarului nr. 4 Cricova, avocatul Carabețchi Dumitru în interesele condamnatului Roșca Alexandru și condamnatul au fost înștiințați despre dreptul de a depune referință sau careva materiale suplimentare până la data de 18.12.2025 ora 09:30.

Aprecierea instanței de recurs.

5. Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate și cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru consideră necesar de *a respinge* recursul declarat de avocatul Carabețchi Dumitru în interesele condamnatului Roșca Alexandru împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 26 octombrie 2023, *ca fiind nefondat,* reieșind din următoarele considerațiuni:

6. În conformitate cu art. 449 alin. (1) lit. a) Cod procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este

nefondat.

7. Potrivit art. 469 alin. (1) pct. 15) CPP, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume: liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art. 295 din Codul de executare).

8. Conform prevederilor art. 470 alin. (1) CPP, chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct.1)-4), 6)–16), 17^{1}) și 18) se soluționează de către instanța de judecată din raza de activitate a organului sau a instituției care execută pedeapsa.

9. Potrivit art. 473^{2} din Codul de procedură penală, plîngerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară în care se deține condamnatul, după caz, din care a fost eliberat.(2) Plîngerea referitoare la condițiile de detenție menționate la alin.(1) trebuie să conțină datele privind perioada și locul detenției, precum și descrierea detaliată a condițiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate. La plîngere pot fi anexate explicațiile altor condamnați sau preveniți, copiile plîngerilor anterioare, adresate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere, și răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plîngerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentința sau încheierea.(2^{1}) În cazul în care plângerea depusă nu corespunde cerințelor prevăzute la alin.(2), judecătorul de instrucție stabilește condamnatului un termen rezonabil, dar nu mai mare de 30 de zile, pentru înlăturarea neajunsurilor.(2^{2}) Dacă condamnatul îndeplinește în termen toate cerințele din încheierea judecătorului de instrucție, plângerea se consideră depusă la data prezentării inițiale. În caz contrar, plângerea se declară inadmisibilă.(2^{3}) Verificarea condițiilor de admisibilitate se efectuează de judecătorul de instrucție din oficiu. Plângerea se declară inadmisibilă și în următoarele cazuri: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la soluționarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenția în condiții contrare art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru aceleași perioade; b) există o hotărâre a Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la soluționarea chestiunii

privind despăgubirea condamnatului pentru detenția în condiții contrare art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru aceleași perioade; c) plângerea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la alin.(5); d) plângerea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; e) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează plângerea condamnatului care are ca obiect aceleași perioade de detenție. În acest caz, inadmisibilitatea se declară de instanța sesizată ultima. (2^4) Încheierea privind declararea plângerii inadmisibile poate fi atacată cu recurs de către părți în termen de 10 zile de la data la care au luat cunoștință de aceasta.(2^5) Declararea plângerii inadmisibile în baza temeiurilor prevăzute la alin.(2^3) lit. a)–c) exclude posibilitatea depunerii repetate a plângerii cu același obiect.(3) Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.(4) În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condițiilor de detenție este mai mică de 10 zile, în privința perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească.(5) Plîngerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

10. Relevant speței este faptul că prin **<u>încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din data de 17 octombrie 2023, dosar nr.21ji-4122/22</u>**, *a fost respinsă plângerea condamnatului Roșca Alexandru împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind constatarea condițiilor de detenție în perioada în care a fost deținut în Penitenciarul 4 Cricova*.

În lumina celor expuse, instanța de fond a constatat că, în speța dată există <u>deja o hotărîre judecătorească pe marginea plângerii lui Roșca Alexandru împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind constatarea condițiilor de detenție în perioada în</u>

care a fost deținut **în Penitenciarul 4 Cricova.**

10.1. Astfel, se reține că, autoritatea (puterea) de lucru judecat este un principiu unanim recunoscut și aplicat ca atare în dreptul procesual - penal, reprezentând caracteristica hotărârilor judecătorești definitive de a căpăta puterea lucrului judecat, în sensul de a nu mai putea fi atacate, decât prin căile de atac extraordinare (în condițiile limitative și speciale ale legii procesuale), bucurându-se, astfel, de o prezumție absolută de adevăr juridic. Soluția cuprinsă în hotărârea definitivă (și irevocabilă) este considerată că exprimă adevărul asupra faptelor și împrejurărilor deduse judecății (*res judicata pro veritate habetur*).

Așadar, Colegiul judiciar menționează că dreptul la un proces echitabil, consfințit în art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, enunță preeminența principiului supremației dreptului, iar unul din elementele definitorii ale acestui principiu este garantarea securității raporturilor juridice, care înseamnă, printre altele, că o soluție definitivă a oricărui litigiu, inclusiv de natură penală, nu trebuie rediscutată. Or, principiul securității raporturilor juridice, cere, inter alia, ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*a se vedea cazul Brumărescu vs. România, Nr.28342/95&62, 28 octombrie 1999*).

La fel, Curtea de la Strasbourg, în cauza Vieru v. Republica Moldova, nr. 25763/10 din 18 iunie 2019, a reiterat că, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului „*res judicata*”, care indică, caracterul irevocabil al hotărârilor judecătorești.

Ținând cont de faptul că, condamnatului Roșca Alexandru i-a fost respinsă o plângere pe aceleași temeiuri și perioade de detenție invocate în plângere (a se vedea încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din data de 17 octombrie 2023), instanța de recurs notează că este în prezența cazului de inadmisibilitate a cererii, atât timp cât examinarea chestiunii respective a fost soluționată de instanța de judecată, având puterea lucrului judecat (res judecata).

Or, existând o hotărâre judecătorească definitivă la caz, soluționarea repetată al aceleiași chestiuni, ar fi contrară practicii stabilite și corespunzător ar fi creată o altă practică neuniformă.

Totodată, conform raționamentelor Curții Europene, instanța acceptă ca o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă se bucură de autoritatea lucrului judecat, astfel încât un litigiu soluționat nu mai poate, de principiu, să formeze obiectul unui nou proces, cu același obiect, aceeași cauză și între aceleași părți.

11. Prin urmare, Colegiul penal reține legalitatea încheierii contestate, iar

recursul avocatului Carabețchi Dumitru în interesele condamnatului Roșca Alexandru împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 26 octombrie 2023, este nefondat și urmează a fi respins.

12. În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că, instanța de fond a pronunțat o încheiere întemeiată și motivată, iar în situația în care instanța și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).*

În conformitate cu art. art. 437 alin. (1), pct. 4), 448, 449 alin. (1), pct. 1), lit. a), 472 Cod Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru–

D E C I D E:

Recursul declarat de avocatul Carabețchi Dumitru în interesele condamnatului Roșca Alexandru împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 26 octombrie 2023, *se respinge ca fiind nefondat.*

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: ***Marcel Juganari***

Judecător: ***Adrian Cerbu***

Judecător: ***Marcel Popescu***